

การเสียชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจ

อภัย อักษราวิชย์

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาย้อนหลังในผู้ป่วยเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราชที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดและเสียชีวิต ทั้งที่ได้รับการผ่าตัดรักษาและไม่ได้รับการผ่าตัด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2545 รวมระยะเวลา 5 ปี พบว่ามีผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดในช่วงปี พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2545 ทั้งสิ้นรวม 2,555 คน ในจำนวนนี้ เสียชีวิตไปทั้งสิ้น 158 คน คิดเป็นร้อยละ 6.18 ของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจทั้งหมด อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 15.6 ของผู้ป่วยเด็กที่เสียชีวิตทั้งหมด ในช่วงเวลาดังกล่าว อายุที่เสียชีวิตของผู้ป่วยโรคหัวใจมีค่ามัธยฐาน (median) เท่ากับ 0.4 (0 – 15.0) ปี ค่ามัธยฐานของน้ำหนักเท่ากับ 4.6 (0.6 – 31.0) กิโลกรัม พบว่าผู้ป่วยที่เสียชีวิต เป็นโรคหัวใจชนิด left to right shunt มากที่สุดคือร้อยละ 40.8 รองลงมาคือโรคหัวใจชนิดเขียวที่มีเลือดไปปอดน้อย และโรคหัวใจชนิดเขียวที่มีเลือดไปปอดมาก คิดเป็นร้อยละ 27.6 และ 23.7 ตามลำดับ สาเหตุที่เสียชีวิตมาจากโรคหัวใจพบร้อยละ 53.9 โดยสาเหตุที่ทำให้เสียชีวิตที่มากที่สุดคือ congestive heart failure / low cardiac output ร้อยละ 38.8 รองลงมาคือภาวะติดเชื้อ (sepsis) ร้อยละ 35.3 พบว่าผู้ป่วยที่เสียชีวิตจากโรคหัวใจ มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เสียชีวิตจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$) ผู้ป่วย 65 คนได้รับการผ่าตัดรักษาโรคหัวใจ โดยได้รับการผ่าตัดแบบ total correction ร้อยละ 46.2 ที่เหลือได้รับการผ่าตัดแบบ palliative surgery อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจที่ได้รับการผ่าตัดร้อยละ 5.17 ของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจที่ได้รับการผ่าตัดรักษาทั้งหมด ค่ามัธยฐานของอายุผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเท่ากับ 0.5 (0 – 15.0) ปี น้ำหนักมีค่ามัธยฐาน 4.9 (2.2 – 31.0) กิโลกรัม ผู้ป่วยที่เสียชีวิตหลังการผ่าตัดที่มีสาเหตุจากโรคหัวใจ มักเสียชีวิตภายใน 1 สัปดาห์จากสาเหตุ low cardiac output ซึ่งพบถึงร้อยละ 59.2 ถ้านานไปกว่านี้ มักเสียชีวิตจากสาเหตุอื่นๆ

สรุป โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดเป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญในเด็ก มักเป็นกลุ่มที่มีเลือดไปปอดมาก พบได้ทั้งที่ได้รับการและไม่ได้รับการผ่าตัดหัวใจ โดยมีประมาณครึ่งหนึ่งมีปัญหาจากหัวใจ คือภาวะหัวใจล้มเหลว และ low cardiac output เป็นสาเหตุที่สำคัญ สาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ใช่จากหัวใจ เช่น การติดเชื้อ กลุ่มที่เสียชีวิตหลังการผ่าตัด มักพบมีสาเหตุจากหัวใจเป็นส่วนใหญ่และมักเกิดภายใน 1 สัปดาห์

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

MORTALITY IN PEDIATRICS WITH CARDIOVASCULAR DISEASE

Apai Agsarawanich

A retrospective study of pediatric patients with congenital heart diseases (CHD) and died at Siriraj Hospital between January 1st, 1998 to December 31st, 2002 was conducted. There were 2,555 patients diagnosed as congenital heart diseases during that period of time. The total number of CHD patients who died was 158 cases (6.18%). Median age of this group of patients was 0.4 years (0 – 15) and weight was 4.6 kg. (0.6 – 31.0)

Left to right shunt was the most common type of congenital heart diseases in this group of patients which consisted of 40.8% followed by cyanotic heart with decrease pulmonary blood flow (27.6%) and cyanotic heart with increase pulmonary blood flow (23.7%). The most common causes of death were congestive heart failure / low cardiac output (38.8%) and sepsis (35.3%). Patients who died from cardiac etiology had more weight than who died from other causes. ($p = 0.001$). Sixty five patients underwent cardiac surgery, 46.2% had total correction surgery and 53.8% had palliative surgery. Mortality rate of cardiac surgery in this study was 5.17% at median age of 0.5 years (0 – 15.0) and median weight of 4.9 kg. (2.2 – 31.0). Most of the patients (59.2%) who died within 1 week post cardiac surgery were caused by low cardiac output. The ones who died after 1 week were mostly caused by sepsis (42.9%).

Conclusion : Congenital heart diseases are the essential causes of death in pediatric patients. Left to right shunt is the most common type of cardiac patients who died and mostly from low cardiac output. The other important causes was sepsis. The majority of cardiac patients who die post operation died within 1 week from cardiac etiology.